

Online miniszteri párbeszéd

a COVID-19 világjárványról, a nyílt tudományról és a nemzetközi tudományos együttműködésről

**2020. március 30.
UNESCO, Párizs**

2020. március 30-án az UNESCO online miniszteri párbeszédet szervezett a nyílt tudomány és a nemzetközi tudományos együttműködés szerepéről a COVID-19 világjárvány kapcsán. 122 ország 210 képviselője vett részt a három órán át tartó online párbeszédben, köztük volt az Egészségügyi Világszervezet (WHO) vezető tudósa, az Európai Unió innovációért, kutatásért, kultúráért, oktatásért és ifjúságért felelős biztosa, az Afrikai Unió emberi erőforrásokért, tudományért és technológiáért felelős biztosa és 77 tudományért és technológiáért felelős miniszter, miniszterhelyettes és államtitkár is.

A nyílt tudomány és az UNESCO által 2019 novembere óta előkészítés alatt álló, nyílt tudományról szóló nemzetközi ajánlás volt az egyeztetés legfőbb témája.

Audrey Azoulay, az UNESCO főigazgatója felszólította a tagállamokat arra, hogy erősítsék meg a tudományos együttműködések és integrálják a nyílt tudományt a kutatási programjaikba annak érdekében, hogy megelőzzék és enyhítsék a globális válságokat. A főigazgató kijelentette, hogy: "A COVID-19-járvány felhívta figyelmünket a tudomány fontosságára mind a kutatásban, mind a nemzetközi együttműködésben. A jelenlegi válság azt is bizonyítja, hogy sürgősen fokozni kell a nyílt tudományon keresztül történő információmegosztást. Elérkezett az idő, hogy együtt kötelezzük el magunkat."

Minden ország a tudomány felé fordul

Az országok megosztották tapasztalataikat és tanulságaikat arról, hogy a tudomány miképp alakítja a nemzeti döntéshozatalt ebben a globális egészségügyi válságban. Beszámoltak arról, hogy tudományos tanáccsal hogyan lehet segíteni a járvány kitörését megelőző és megfékező, valamint a megfelelő betegellátást biztosító intézkedésekről szóló döntéseket. A miniszterek elmondták, hogyan helyezték előtérbe a kutatást és az innovációt a vírus megértésének elmélyítése és az enyhítő stratégiák kifejlesztése érdekében.

A miniszterek megismételték annak fontosságát, hogy mozgósítsák országaik tudományos, társadalmi és ipari képességeit a vírus elleni küzdelemben. A megszerzett tapasztalataik alapján az országok elmondták, hogy a tudósok és az iparágak hogyan dolgoztak együtt a tesztek lehető leggyorsabb előállításában és elindításában, valamint a meglévő gyógyszerek felhasználását vizsgáló hatékony eszközök azonosításában. A néhány országban tapasztalt nagymértékű tesztelés kizárólag ennek – a tudósok, döntéshozók, az ipar és a társadalom közötti – együttműködésnek köszönhetően lehetséges.

A tudományos információk, adatok és tudás megosztásának egyhangú támogatása

Emlékeztetvén arra, hogy a világjárványok túlmutatnak a határokon, az előadók hangsúlyozták a nemzetközi tudományos együttműködés fontosságát a széleskörű és időben történő adatgyűjtés- és megosztás biztosítása érdekében, a tényeken alapuló szakpolitikák számára. A miniszterek megjegyezték, hogy ilyen időkben valamennyi nemzet a tudomány erejétől függ. Úgy vélték, ha a COVID-19 világjárvány valamilyen jót hozna, az annak a lehetősége, hogy együtt találják meg a megoldást. Az a sebesség, amellyel az országok

megosztották az információkat, az új koronavírust a határok nélküli tudományos kutatás középpontjába helyezte.

A nyílt tudományt érintő átfogóbb UNESCO-kezdeményezés egyhangú támogatása

Számos előadó hangsúlyozta annak fontosságát, hogy mind a tudományos közösség, mind a közvélemény időben hozzáférjen a digitális eszközökhöz és technológiákhoz. A WHO képviselője említést tett arról, hogy világszerte együttműködtek technológiai vállalatokkal nyílt forráskódú termékek kifejlesztése érdekében, beleértve a nem-okostelefonokat is. A WHO részese volt a COVID-19 világjárványra vonatkozó valamennyi létező és új technológiához kapcsolódó szellemi tulajdonjogot érintő többszemponú adattár létrehozása folyamatának is. Az a javaslat született, hogy az UNESCO működjön együtt a WHO-val a nyílt tudomány területén annak érdekében, hogy elősegítsék a jobb hozzáférést a világjárványok hatékony kezeléséhez szükséges tudományos ismeretekhez, információkhoz és adatokhoz.

Az UNESCO egyhangú támogatást kapott ahhoz, hogy a nyílt tudományt érintő átfogóbb kezdeményezést folytasson. Sürgették az UNESCO-t, hogy használja fel régóta fennálló szabályozó szerepét a nemzetközi tudományos együttműködés elősegítésére a nyílt tudomány fellendítése céljából a tudásrés csökkentése, a világjárványok leküzdése, a környezeti válságok kezelése és egyéb globális fenyegetésekkel szembeni harc érdekében.

A nemzetközi együttműködés és szolidaritás életbevágó fontossága

A jelenlegi globális egészségügyi válság leküzdéséhez a nemzetközi együttműködés és szolidaritás valamennyi formája nélkülözhetetlen. A miniszterek kiemelték a nyílt tudomány szerepét az információk és adatok szolidaritás szellemében történő megosztásának biztosításában.

Számos előadó támogatta a tudományos információk és adatok közös tárának létrehozását (például a klinikai vizsgálatokról) és kiterjesztését az innovációs, ipari és műszaki megoldásokra. Javaslatot tettek a már létező olyan UNESCO-kapacitások bevonására, amelyek nyílt kutatási infrastruktúrákat, technológiát és tudományos hálózatokat kínálnak (például a CERN¹ és a SESAME²)

Nagyobb koordinációra van szükség a meglévő (nemzeti és regionális) tudományos struktúrák között a nemzetközi együttműködés érdekében. A multidiszciplináris és többoldalú nyílt tudományos megközelítések kulcsfontosságúak lesznek a jövőbeni globális járványokra való felkészülésben, mivel komplexitásuk széleskörű megoldásokat igényelnek a társadalomtudományoktól, a viselkedéstudományoktól és az adattudományoktól. Horizontális mandátuma révén az UNESCO jó helyzetben van, hogy támogassa az országokat az oktatást, a társadalom- és természettudományokat egyesítő átfogó stratégiák megalkotásában azért, hogy megküzdhessenek a jelenlegi és a jövőbeni globális kihívásokkal.

Több befektetés a tudományos kultúrába

Bizonyított, hogy azok az országok, amelyek gyorsan megfékeztek a világjárványt, az elmúlt három évtizedben, vagy annál is hosszabb ideje megnövelték a tudományt, technológiát és innovációt (STI) érintő beruházásaikat. Ezért arra ösztönözték az országokat, hogy erősítsék meg nemzeti STI-rendszerüket, támogatván a köz- és a magánszféra partnerségeit a mindenki számára előnyös megoldások és innovációk megtervezésében és növelésében. Arra is

¹ Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire

² Synchrotron-light for Experimental Science and Applications in the Middle East

bátorították őket, hogy vizsgálják meg a tudomány és a tudománydiplomácia puha hatalmát a CERN és a SESAME példájából kiindulva. Több beruházásra van szükség a tudósok következő generációinak képzésére és kapacitásaik építésére, valamint egy globális kritikus tömeg létrehozására a STEM³ területeken a tudományt mindenki szolgálatába állítva, senkit nem hagyva hátra.

Konklúzió és a következő lépések

Ez a párbeszéd a globális szolidaritás erős üzenete volt, mely nemcsak a COVID-19 világjárványról szólt, hanem az egyéb sürgető fenntarthatósági témák kezeléséről is. A COVID-19 világjárvány megmutatta, hogy a tudósok valódi koalíciója a nyílt tudomány szellemében dolgozva megosztja a tudományos és technológiai adatokat a világjárvány kezelése érdekében. A miniszteri találkozó megerősítette a tudomány kritikus szerepét a globális veszélyek megfékezésében és a jövőre vonatkozó felkészültségünk biztosításában. Az egyeztetés résztvevői a nemzetközi tudományos együttműködés fokozására szólítottak fel a nyílt tudomány előmozdításával és a tudományos tanácsadás és támogatás helyiről a globális szintre történő eljuttatásával.

A legfontosabb üzenetek:

Rövidtávon:

- Nyílt hozzáférés biztosítása a releváns tudományos információkhoz és adathalmazokhoz a COVID-19-t és más világjárványt érintő kutatással, kezeléssel és megelőzéssel kapcsolatos tudományos adatokat tartalmazó globális nyílt hozzáférésű platform/megosztott adattár létrehozásával.
- Felkérték az UNESCO-t, hogy hozzon létre egy központi nyílt hozzáférésű platformot (adattárat) a tudományos adatok és ismeretek megosztására.
- Az UNESCO egyhangú támogatást kapott egy nemzetközi nyílt tudomány-koalíció koordinálására a világjárványok, környezeti válságok és más globális veszélyek megválaszolására, valamint a tudásrés csökkentésére.
- Felkérték az UNESCO-t egy fórum/platform/hálózat létrehozására a tudományért felelős miniszterek közötti együttműködés támogatására a jelenlegi krízis tapasztalatainak és a jövőbeli krízisek tudományos ismeretek segítségével történő lehetséges kezelésének megosztása révén.
- A tudományba, az innovációba és a nemzetközi tudományos együttműködésbe történő további befektetések szükségszerűek a COVID-19 világjárvány kezelésében és azon túlmutatóan;
- Ösztönözni kell a nyílt hozzáférést a releváns digitális eszközökhöz és nyílt forráskódú termékekhez annak érdekében, hogy a népesség valamennyi szegmense számára elérhetőek legyenek a válság leküzdéséhez szükséges információk.
- Meg kell osztani a politikai ösztönzőket és intézkedéseket kell hozni a tudományos alapú döntéshozatal biztosítása érdekében, valamint meg kell osztani az információkat világjárványok esetén.
- Felkérték az UNESCO-t, hogy indítson újtárra egy multiszektorális és multidimenziós kezdeményezést a szervezet felelősségi területeit – beleértve az oktatást, társadalom- és humántudományokat és természettudományokat – lefedve, mellyel segíti a tagállamokat a világjárvánnyal szembeni harcban.

³ Science, Technology, Engineering, and Mathematics

Közép-/hosszú távon:

- A résztvevők támogatták egy nyílt tudományt érintő globális egyezség megszületését (a tudomány mint az emberiség közjója).
- A résztvevők támogatni fogják és aktívan hozzájárulnak ahhoz az UNESCO által vezetett befogadó és konzultáción alapuló folyamathoz, melynek célja egy új normatív eszköz, az UNESCO nyílt tudományokról szóló ajánlásának kidolgozása, melyet a 2021. évi Általános Konferencia ülészaka fogad majd el.
- A résztvevők támogatták a köz- és magánszféra közötti innovatív partnerségeket a mindenki számára előnyös megoldások és innovációk megtervezésében és növelésében.
- Felül kell vizsgálni a nemzeti és regionális STI-politikákat, meg kell erősíteni a tudományos-politikai párbeszédet, az egyes politikáknak tükrözniük kell a tényeken alapuló döntéshozatalt és a tudománydiplomáciát
- Erősíteni kell a tudományos kultúrát a nagyközönség körében.
- Több beruházásra van szükség a tudósok következő generációinak képzésére és kapacitásaik építésére, valamint egy globális kritikus tömeg létrehozására a STEM-területeken.